Rozwiązania w strefach i na ciągach ruchu uspokojonego – ruch pieszy (I)

Utworzono: czwartek, 08, październik 2009 09:14 Andrzej Zalewski

Uspokojenie ruchu jest koncepcją urbanistyczną, która wywarła i wywiera istotny wpływ na kształtowanie struktur przestrzennych i systemów transportowych obszarów zurbanizowanych. Z punktu widzenia poprawności funkcjonowania rozwiązań uspokojenia ruchu istotne są spójne rozwiązania obsługi komunikacyjnej wszystkich kategorii uczestników ruchu. W znaczący sposób to przyczynia się do efektu synergii, jaki może generować uspokojenie ruchu, jak również przyczyniać się do zmniejszenia uciążliwości ruchu miejskiego.

Definicja uspokojenia ruchu

Idea uspokojenia ruchu jest koncepcją urbanistyczno-komunikacyjną, która już od ćwierć wieku rozwijana jest miastach i aglomeracjach europejskich i która ma coraz więcej wdrożeń w obszarach zabytkowych w miastach. Uspokojenie ruchu jest to „uporządkowanie i dostosowanie komunikacyjnego sposobu obsługi obszaru do jego podstawowych funkcji i charakteru użytkowego, kulturowego i ekologicznego”[1].

Uspokojenie ruchu zdefiniować można jako „rozwiązanie o charakterze organizacyjnym, budowlanym i prawnym, zmniejszające uciążliwości ruchu samochodowego przez nakładane na niego ograniczenia i zmianę obsługi komunikacyjnej wybranych obszarów” [12]. Środki uspokojenia ruchu mogą mieć charakter rozwiązań planistycznych i strukturalnych, szczegółowych rozwiązań elementów dróg i organizacji ruchu. Przez wprowadzenie rozwiązań uspokojenia ruchu można osiągnąć cele związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu jak i uporządkowaniem przestrzeni ruchu, poprawą walorów krajobrazu miejskiego, warunków środowiskowych, ułatwieniem komunikacji wewnętrznej”. Jest, więc to koncepcja, która ze względu na swój interdyscyplinarny charakter i ochronę zabudowy przed negatywnym oddziaływaniem motoryzacji jest szczególnie celowa

Phoca PDF

do wdrożenia w strukturach przestrzennych zabytkowych zespołów urbanistycznych.

Przez uspokojenie ruchu należy rozumieć „działalność zmierzającą za pomocą różnego rodzaju środków (zwanych też często szykanami) do spowolnienia ruchu przechodzącego przez miejscowość, a w efekcie tego do zmniejszenia liczby wypadków. Zmniejszenie liczby wypadków jest efektem nie tylko spowolnienia, ale też zastosowania takich środków, które powodują „zaakcentowanie" punktów niebezpiecznych" [5].

Uspokojenie ruchu jest próbą osiągnięcia równowagi między ruchem pojazdów i każdym innym użytkownikiem ulicy: pieszymi, rowerzystami, ludźmi prowadzącymi business i mieszkańcami, jak to określa Amerykański Instytut Inżynierów Transportu [4]. Uspokojenie ruchu powoduje zmiany w klasyfikacji ulic, inhalację barier i innych fizycznych środków zmniejszających prędkość ruchu lub/i ograniczających natężenie ruchu tranzytowego w aspekcie bezpieczeństwa ulicy, czytelności i innych publicznych celów [17].

Wyjątkowe możliwości uspokojenia ruchu tkwią w interdyscyplinarności koncepcji i nowatorskim podejściu integrującym różne dziedziny działalności urbanistycznej, w tym: komunikacyjnej, przestrzennej, środowiskowej, społecznej i funkcjonalnej. Spójne i kompleksowe uwzględnianie różnorodnych aspektów daje efekt synergii, dzięki któremu efekty wdrażanych rozwiązań są zwielokrotniane. Uspokojenie ruchu może być stosowane w różnych skalach przestrzennych obszarów zurbanizowanych oraz w obszarach o różnych funkcjach. Swoimi walorami funkcjonalnymi obszaru, w których jest stosowane przywraca skalę zagospodarowania przyjazną człowiekowi.

Ruch pieszy

Uspokojenie ruchu jest formą promocji ruchu pieszego i nadania priorytetu tej formie przemieszczeń. Stworzenie przyjaznych warunków dla pieszych polega na podniesieniu stanu bezpieczeństwa ruchu tej kategorii uczestników ruchu i stworzeniu warunków promujących ruch pieszy przez:

- wyznaczanie stref i ciągów wyłącznego ruchu pieszego,
- poszerzanie chodników,
- wyznaczenie przejść dla pieszych, w tym również z pierwszeństwem w stosunku do ruchu samochodowego,
- lokalizację na ciągach pieszych ławek dla odpoczynku i innych urządzeń obsługi pieszych,
- aranżacji ciągów pieszych elementami małej architektury,
- wprowadzaniu informacji kierunkowej dla pieszych.

Wymagania dla rozwiązań uspokojenia ruchu w aspekcie ruchu pieszego według doświadczeń niemieckich przedstawiono w tablicy 1. Wynika z nich, że poprawa stanu brd ruchu pieszego, jak również nadanie priorytetu tej formie przemieszczania się powinno odbywać się środkami organizacyjno–technicznymi przez obniżenie

Phoca PDF

prędkości ruchu oraz wykorzystywanie wszelkiego rodzaju działań wyznaczających i poszerzających powierzchnie dla ruchu pieszego, z jednoczesnymi działaniami ograniczającymi agresję parkowania.

Tablica 1. Wymagania dla ruchu pieszego [10]

Cele i zadania wobec ruchu pieszego	**Wnioski dla uspokojenia ruchu**
• Bezpieczne przekraczanie ulic podporządkowanych na całych ich długościach	• obniżenie prędkości ruchu • wyznaczenie stref zamieszkania (znakiem D40) • rozbudowa obszaru przeznaczonego dla pieszych
• Bezpieczne przechodzenie na wyznaczonych przejściach przez drogi z pierwszeństwem przejazdu	• Dopasowanie do danej sytuacji środki budowlane na przejściach (wysepka, brukowanie częściowe, systemy świetlne, itd.) • Łatwo zauważalne znakowanie
• Na chodnikach i w rejonie przejść usuwanie utrudnień dla pieszych np. w postaci zaparkowanych pojazdów	• Wystarczająca szerokość chodnika (min. 2m) • Utrzymanie miejsc na przejście dla pieszych w stanie nadającym się do przejścia zwłaszcza w miejscach o dużej potrzebie parkowania przy pomocy słupków, oznakowania, itd. • Ewentualne opracowanie koncepcji zapewnienia dostatecznej liczby miejsc do parkowania
• Rozbudowanie i domknięta sieć komunikacji pieszej	• Domknięcie ewentualnych luk
• Drogi z możliwie mała ilością skrzyżowań, także drogi dla pieszych niezależnie od dróg dla innych uczestników ruchu w obszarach mieszkaniowych mieszkalnych	• Odpowiednie połączenia wewnątrz stref mieszkaniowych

Dotyczy to przede wszystkim miejsc o ograniczonej szerokości, aby nie były wykorzystywane przez parkujące pojazdy. Stosowane w tych strefach rozwiązania

Phoca PDF

można uznać za nadające priorytet pieszym. Ciekawe, niekonwencjonalne rozwiązania dla ruchu pieszego na skrzyżowaniach ulic w strefach ruchu uspokojonego zastosowane w zabytkowym centrum Chambéry przedstawiono na fot. 1. Rozwiązania te, pokazują, w jaki sposób można nadać priorytet tej grupie uczestników w stosunku do ruchu samochodowego i rowerowego w obszarze intensywnego ruchu pieszego. Polega to m.in. na wyniesieniu tarczy skrzyżowania i przejść dla ruchu pieszego w stosunku do niwelety ulic dochodzących do skrzyżowania. Na przejściach ruch kołowy podporządkowany jest ruchowi przez zastosowanie znaków poziomych „ustąp pierwszeństwa przejazdu (przejścia)” oraz nowatorskiej formy oznakowania poziomego przejść – namalowanych na nawierzchni sylwetek pieszych.

Inne rozwiązania techniczne powszechnie stosowane w celu promocji ruchu pieszego, to:

- wprowadzanie nawierzchni przejść dla pieszych o innej fakturze i/lub odmiennym kolorze niż nawierzchnia jezdni dla ruchu kołowego,
- zmniejszenie długości drogi przejścia dla pieszych,
- wyrównywanie poziomu chodnika z poziomem przejścia,
- tworzenie wewnątrz stref ruchu uspokojonego stref wyłącznego ruchu pieszego, ewentualnie z dopuszczonym z ograniczeniami ruchem pieszym.

Wyznaczanie stref i ciągów ruchu pieszego w obszarach ruchu uspokojonego, ma na celu podniesienie wartości funkcjonalno–przestrzennych i kompozycyjnych tych obszarów jako przestrzeni publicznych. Tworzenie stref i ciągów pieszych ma miejsce przede wszystkim w obszarach ruchu uspokojonego o funkcji centralnej i w obszarach zabytkowych, których walory turystyczno–krajoznawcze oraz zabudowy zachęcają lub wręcz wymuszają wyłączanie fragmentów o najcenniejszych walorach z ruchu samochodowego.

Andrzej Zalewski
Politechnika Łódzka
Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska

Zagadnienia te były przedstawiane podczas II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo Technicznej „Projektowanie i zarządzanie drogami - zasady, dobre praktyki, efektywność”, SITK O/Kraków, 23-25 września 2009 r., Zakopane.

Wykaz literatury do materiału „Rozwiązania w strefach i na ciągach ruchu

Phoca PDF

uspokojonego” zawiera część czwarta, publikowana z datą 13.10.2009 r.

Phoca PDF